

روان‌درمانی و اگزیزتانیسم

(وجودگرایی)

مقالات منتخب راجع به معنادرمانی

ویکتور ای. فرانکل

با مشارکت

جیمز سی. کرومبا

James C. Crumbaugh

هانس. او. گرز

Hans O. Gerz

لئونارد تی. ماهولیک

Leonard T. Maholic

مترجم:

نورالدین رحمانیان

انتشارات آشیان

Psychotherapy and Existentialism

Viktor Frankl

سرشناسه	: فرانکل، ویکتور امیل، ۱۹۰۵ - ۱۹۹۷ م.
عنوان و نام پدیدآور	: روان‌درمانی و وجودگرایی (اگزیستانسیالیسم): مقالات منتخب راجع به معنادرمانی/ ویکتور ای. فرانکل، با مشارکت جیمز سی. کرومبا، هانس او. گرز، لئونارد تی. ماهولیک؛ مترجم [نورالدین رحمانیان، پروین قائمی].
مشخصات نشر	: تهران: اشیان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-600-7293-50-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
ادداشت	: عنوان اصلی: Psychotherapy and Existentialism, 1967.
موضوع	: معنادرمانی - Logotherapy
سوع	: روان‌شناسی وجودی - Existential psychology
شناسه افزوده	: کرومبا، جیمز سی. - Crumbaugh, James C.
شناسه افزوده	: گرتس، هانس او. - Gerz, Hans O.
شناسه افزوده	: ماهولیک، لئونارد تی. - Maholick, Leonard T.
شناسه افزوده	: رحمانیان، نورالدین، ۱۳۲۱ - مترجم
شناسه افزوده	: قائمی، پروین، ۱۳۳۲ - مترجم
رده بندی کنگر	: ۴۸۰/۵۸۰
رده بندی دیویی	: ۶۱۰.۹۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۰۰۷۱۱

انتشارات آشیان

روان‌درمانی و اگزیستانسیالیسم (وجودگرایی)

ویکتور فرانکل

نورالدین رحمانیان

ویراستار: پروین قائمی

صفحه‌آرایی: ع. خرم‌شاهی

طراحی جلد: محسن سعیدی

چاپ اول: ۱۳۹۹

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۸۰۰۰ تومان

مرکز فروش: خیابان انقلاب، خیابان اردیبهشت، خیابان شهدای ژاندارمری، بن بست مرکزی

پلاک ۱، تلفن: ۶۶۹۶۵۳۷۷ - ۶۶۹۷۲۷۹۲

Ashian2002@yahoo.com

ISBN: 978-600-7293-50-8

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۲۹۳ - ۵۰ - ۸

تمامی حقوق این اثر محفوظ می‌باشد. تکثیر یا تولید مجدد آن به صورت کلی و جزئی و به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و نشر الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

به یاد
رودولف آلرز
Rudolf Allers

۷	پیشگفتار
۱۱	مبانی فلسفی معنادرمانی
۱۲	آزادی اراده
۱۵	اراده معطوف به معنا
۲۴	معنی زندگی
۲۹	پویائی‌های وجودی و فرار ناشی از روان‌نژندی
۴۵	آن سوی خودشکوفائی و اظهار وجود
۵۹	معنادرمانی و وجود
۶۵	پویائی‌ها و ارزش‌ها
۷۵	روان‌پزشکی و جستجوی انسان برای معنا
۸۹	معنادرمانی و چالش رنج
۹۷	تجارب روان‌درمانی گروهی در اردوگاه کار اجباری
۱۰۷	یادبود
۱۱۳	روان‌نژندی‌های جمعی امروز
۱۳۱	تحلیل وجودی و هستی‌شناسی ابعادی
۱۴۱	قصد تناقضی: یک فن معناشناختی
۱۶۱	روان‌درمانی، هنر و دین

- مطالعه‌ای تجربی در وجودگرایی: ۱۷۹
- شیوه روان‌سنجی نسبت به مفهوم فرانکل از روان‌نژندی اندیشه‌زاد ۱۷۹
- درمان بیمار دچار هراس و روان‌نژندی اجباری- وسواسی با استفاده از قصد
تناقضی ابتکار ویکتور فرانکل ۱۹۵

- کتاب‌شناسی ۲۱۷
- نمایه ۲۲۹

پیشگفتار

این کتاب در برگیرنده تعدادی از مقالات من در زمینه معنادرمانی است که در سال‌های اخیر منتشر شده‌اند. برای چاپ مجدد این مقالات مواردی را انتخاب کرده‌ام که به اعتقاد من روشن‌ترین و صریح‌ترین درک را از اصول معنادرمانی و کاربردهای درمانی آنها فراهم می‌آورد. مقالاتی که هم مباحث کلان معنادرمانی می‌بود در آثار دیگر مرا تکمیل می‌کنند و هم بحث‌های تازه‌ای از جنبه‌های خاص این شیوه را مطرح می‌سازند.

بسیاری از خوانندگان کوشیده‌اند از طریق فهرست کتابنامه‌ها به این مقالات دسترسی پیدا کنند و دریافته‌اند که اغلب آنها پس از این به شکلی محدود در نشریات تخصصی منتشر شده‌اند. بنابراین می‌دوایم که این مجموعه برای کسانی که به مباحث معنادرمانی علاقمند هستند، عنوان یک کتاب مرجع و مقدمه‌ای بر این بحث، مفید باشد.

من در این کتاب ترجیح دادم مقالات را به ترتیبی که در ابتدا و در اصل ارائه شده‌اند بیاورم و نظم زمانی آنها را به هم نریزم. با وجود این، درست همان‌طور که هر مقاله در دوران خودش، فرصتی برای معرفی اندیشه‌ها یا مطالب جدیدی بود، این کتاب نیز امکانی است برای بازخوانی اندیشه‌های تازه در کنار تفکرات پیشین نویسنده. البته منظور من این نبود که تمام مطالب را حول یک موضوع خاص بازخوانی کنم، بلکه چون هر مقاله، خود از جامعیتی منطقی برخوردار است، معقول نبود که این کلیت اصلی را فدای یک کلیت ساختگی کنم.

مخاطب اغلب این مقالات، گروه خاصی هستند، بنابراین به دلایل آموزشی

ترجیح دادم از ویراستاری یا تجدیدنظر بیش از حد پرهیز و حالت محاوره‌ای مقاله‌ها را هم حفظ کنم.

بی‌شک در مطالب این مقالات نقاط مشترک زیادی وجود دارند و به تعبیری، مطالب آنها با هم همپوشانی دارند، اما نخواستم به دلیل گردآوری این مقالات در یک جلد، همه موارد تکراری را حذف کنم، زیرا چنین کاری مستلزم تجدیدنظری کلی در ساختار مقالات بود.

از سوی دیگر به اعتقاد من این تکرارها، مخصوصاً اگر به اصول معنادرمانی مربوط شوند، آنجائی که در هر مقاله از زوایای گوناگون مورد توجه قرار می‌گیرند، می‌توانند از لحاظ آموزشی برای مخاطب، مفید و سودمند باشند.

با این حال در این باره ای لازم، عنوان اصلی و وحدت هر مقاله را حفظ کرده‌ام. در مواردی که حدس بازخوانی مطالب مربوط معقول بوده، عناوین را تغییر داده‌ام تا متناسب با مقالاتی باشند که در کنار هم قرار گرفته‌اند.

برای توجیه عنوان کتاب یعنی روان‌درمانی و مکتب اصالت وجود (وجودگرایی: اگزیزتانسیالیسم) ارائه توضیحاتی را لازم می‌دانم، مخصوصاً که مؤلفان گوناگون آن را تحت عنوان «اندیشه وجودی» مطرح می‌کنند.

در دهه ۱۹۳۰ کلمه تحلیل وجودی را به جای معنادرمانی که در دهه ۲۰ پیشنهاد کرده بودم، ارائه دادم. نویسندگان آمریکایی در مقالات خود معادل تحلیل وجودی را برای این واژه پیشنهاد داده‌اند اما آنها همین معادل را برای آموزش‌های لودویگ بینس‌وانگر به کار می‌بردند که امروزه‌هایش را در دهه ۴۰ تحت عنوان تحلیل حال موجود ارائه کرده بود.

تحلیل وجودی، مفهوم مبهمی بود و من برای اینکه به این اسفستگی واژگانی دامن نزنم، تصمیم گرفتم فقط از اصطلاح «معنادرمانی» استفاده کنم و در حد امکان از کاربرد مترادف آن، تحلیل وجودی به‌عنوان ترجمه *Existenzanalyse* پرهیز کنم.

درباره روان‌پزشکی وجودی یا وجودگرایی در جامع‌ترین معنا با اطمینان می‌توان گفت به تعداد وجودگرایان، وجودگرایی وجود دارد. در این کتاب از برخی از آنها دفاع و از بعضی‌ها که نمی‌دانند دارند از عباراتی که از اصطلاحات

خاص وجودگرایان حقیقی وام گرفته‌اند سوء تعبیر یا سوء استفاده می‌کنند، انتقاد کرده‌ام.

در انتها مایلم از کسانی که در ویراستاری نوشته‌های من توصیه‌های موثری داشته و کمک‌های شایانی کرده‌اند تشکر کنم. امیدوارم از اینکه بدون اشاره به خدمات ایشان فقط به نامشان اشاره می‌کنم مرا ببخشند.

بدین وسیله با نهایت شور و اشتیاق، مراتب قدردانی، سپاس و دین خود را نسبت به: گوردون دبلیو آلپورت، هانیز ال. آنس باکر، ژوزف بی‌فابری^۱ ملوین ای. کیم، بن. دانیل جی کورلند، رابرت سی. تسعی، تسرسی. رمپلی، رندولف جی ساس نت، دونالد. اف، توییدی جونیور^۲، آ درمان ال. ون کان، جورج و آلاهوس، ررن^۳ و ون آل ونس له بن، رولف رچ. دون اکارس برگ، خانم والتر ای، ویس کوپ، آنونیا، بن کارت و ژولیوس وینگ ولر اعلام می‌دارم.

ویکتور فرانکل وین، ۱۹۶۷.

1. Joseph Fabry

2. Donald F. Tweedie jr

3. Werner